

07-15 lutego 2017 roku. – Tom 8: Medycyna. Ekologia. Weterynaria. Biologiczne nauki. – Przemysł: Nauka i studia. – 64 str. – S.6-8.

10. Зербіно Д.Д. Ксенобіотики в сигаретах / Д.Д. Зербіно, Т.М. Соломенчук, С.А. Лесник // Серце і судини. - 2003. - №3. - С.56-59.

11. Нагорна А.М., Варивончик Д.В. Статистичний облік професійного раку в Україні: проблеми та шляхи вирішення // Матеріали конференції «Демографічна та медична статистика України у XXI столітті». -К., 2004. – С. 48.

12. Шалимов С.А. Структура захворюваності населення України злоякісними новообразованиями./ С.А. Шалимов, Федоренко З.П., Гулак Л.О. //Онкологія. – 2001.-Т.3, №1. - С.91-95.

13. Щорічна доповідь про стан здоров'я населення, санітарно-епідемічну ситуацію та результати діяльності системи охорони здоров'я України. 2016 рік. / ред. П. С. Мельник; - МОЗ України, ДУ «УІСД МОЗ України». – Київ, 2017. – 516 с.

Гуненко К.Б.,

студентка ступеня вищої освіти магістр.

Науковий керівник – к.мед.н., доц. Васильєва С.О.

ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РІВНЯ ФІЗИЧНОГО СТАНУ МІСЬКИХ ТА СІЛЬСЬКИХ ШКОЛЯРІВ

Фізичний стан, разом з народжуваністю, захворюваністю і смертністю, є одним з показників рівня здоров'я населення. Сучасний етап розвитку цивілізації призвів, з одного боку, до різкої зміни умов існування людини, з іншого – до розвитку складних технологій, що висувають високі вимоги до стану її здоров'я. Темпи соціальних, технологічних, екологічних і навіть кліматичних змін все зростають, вимагаючи від людини швидкої адаптації до змін в житті і діяльності. Зниження функціональних резервів органів, систем, всього організму в цілому, порушення механізмів саморегуляції, реактивності і резистентності стають сумними наслідками технічного прогресу. Зміна умов життя сучасних людей істотно змінила й структуру їх хвороб. На перше місце за поширеністю і летальністю вийшли так звані хронічні соматичні захворювання серцево-судинної системи. Здоров'я закладається і формується у дитинстві, і надалі від нього залежить тривалість і якість життя дорослої людини.

Пубертатний період є найбільш важливим періодом онтогенезу, в якому формуються аеробні можливості організму і закладається певний рівень соматичного здоров'я. В той же час пубертатний вік – це найбільш сенситивний період в житті людини, і дія несприятливих факторів довкілля в цей час може спричинити порушення роботи органів і систем. Тому було вирішено дослідити фізичний стан школярів саме у цьому віковому періоді і порівняти його рівень у сільських та міських школярів.

Актуальність дослідження полягає у необхідності пошуку нових доступних та надійних методів визначення рівня здоров'я великих груп населення з метою діагностики соматичного здоров'я та подальшого проведення ефективних оздоровчих заходів.

З метою визначення рівня фізичного стану сільських та міських школярів було сформовано дві групи досліджуваних. Першу групу склали 32 учня Вінницької ЗОШ № 4 1-Ш ступенів імені Д.І. Менделєєва (16 хлопців, 16 дівчат) віком 13 – 15 років. Другу групу сформували з 32 учнів ЗОШ 1-Ш ступенів с. Дзигівка Ямпільського району Вінницької області (16 хлопців та 16 дівчат) віком 13 – 15 років.

Для визначення рівня фізичного стану школярів використовували метод PWC170 (Physical Working Capacity) варіанті степергометрії. Отримані дані статистично оброблялись на ПК IBM Pentium з використанням стандартних програм математичного забезпечення для Windows XP; Excel 7.1, Statistics for Windows 6. Математичну обробку проводили з визначенням t-критерію Стьюдента.

Проведене дослідження показало, що серед 32 міських школярів віком 13 – 15 років 18 осіб мали відмінний фізичний стан, що відповідає 57 %, 10 осіб - добрий (31%), 4 особи

– посередній (12%), учнів з фізичним станом нижче посереднього і низьким фізичним станом не було (табл.1)

Таблиця 1

Рівень фізичного стану міських школярів

Рівень фізичного стану	Дівчата	Хлопці	У процентному відношенні (%)
Відмінний	13	5	57%
Добрий	3	7	31%
Посередній	-	4	12%
Нижче посереднього	-	-	0%
Низький	-	-	0%

Серед 32 сільських школярів віком 13 – 15 років, 15 осіб мали відмінний фізичний стан (47 %), 8 осіб - добрий фізичний стан (25 %), 5 осіб – посередній (16%), 4 особи - фізичний стан нижче посереднього (12 %), осіб з низьким фізичним станом не визначено (табл. 2)

Таблиця 2

Фізичний стан сільських школярів

Рівень фізичного стану	Дівчата	Юнаки	У процентному відношенні (%)
Відмінний	10	5	47%
Добрий	6	2	25%
Посередній	-	5	16%
Нижче посереднього	-	4	12%
Низький	-	-	0%

Серед 64 досліджуваних учнів – 33 особи (52%), характеризується відмінним фізичним станом, що відповідає високому рівню здоров'я, 18 учнів (28%) мають добрий фізичний стан, 9 осіб (14%) – посередній фізичний стан; 4 особи (6%) – фізичний стан нижче посереднього, осіб з низьким рівнем фізичного стану не виявлено.

Рівень фізичного стану міських школярів пубертатного віку в порівнянні з їх сільськими однолітками достовірно вищий ($p < 0,05$). Кількість осіб з відмінним рівнем фізичного стану серед міських підлітків (57%) більша, ніж серед сільських - (47%). Осіб з фізичним станом нижче посереднього у міських школярів не виявлено, а серед сільських - таких осіб 12%.

За даними ВООЗ, більшість хвороб спричинюються несприятливими екологічними умовами. Реакція організму на забруднення довкілля залежить від індивідуальних особливостей людини (віку, статі, стану здоров'я). Як правило, більш уразливими є діти та підлітки. Значна частина хвороб людини пов'язана з погіршенням екологічної та соціально-економічної ситуації; із забрудненням води, ґрунтів і повітря, недоброякісними продуктами харчування тощо.

Життя у великих містах має певні негативні моменти, що погіршують здоров'я містян. Це складна екологічна ситуація, високий рівень шуму, високий темп життя, підвищений рівень вуличного травматизму.

Для сільського способу життя притаманна певна консервативність середовища, вплив старших поколінь на виховання дітей, обмеженість доступу до якісних медичних послуг, дозвілля, занять фізичною культурою та спортом.

Усе вищезазначене не може не вплинути на зниження рівня фізичного стану сучасних школярів.

На нашу думку, результати дослідження можуть свідчити також про негативний вплив на здоров'я дітей та підлітків великих обсягів навчальної роботи, високих фізичних

та психоемоційних навантажень, що ведуть до значних фізичних та нервово-емоційних напружень, далеко не завжди адекватних рівню здоров'я підлітків. Тому збереження та зміцнення здоров'я та фізичного стану школярів має стати найпріоритетнішим завданням не лише лікарів, а й батьків та педагогів.

Список використаних джерел

1. Апанасенко Г.Л. Медицинская валеология. /Г.Л. Апанасенко, Л.А. Попова. -К.: Здоров'я, 2000. – 243 с.
2. Безматерных А.Э. Диагностическая эффективность методов количественной оценки индивидуального здоровья / А.С. Безматерных, А.П. Куликов // Физиология человека – 1998. – Т 24, № 3. – С. 79-85.
3. Дугіна Н.Г., Мохова І.В., Борисова Ю.Ю. Оцінка фізичного стану підлітків 13 – 14 років // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. – 2011. - № 1. – С. 51-53.
4. Васильєва С.О. Порівняльна характеристика адаптаційних можливостей та антропометричних параметрів школярів і студентів/ С.О. Васильєва, В.В. Козак : Materials of XIV international research and practice conference Scientific Horizons – 2018, Sept. 30 – Oct. 7. 2018 /Science and Education Ltd Sheffield UK; p. 78 – 82.
5. Васильєва С.О. Результати моніторингу фізичного стану, функціональних резервів та адаптаційних можливостей серцево-судинної системи студентів ВДПУ Імені Михайла Коцюбинського/ О.С. Васильєва // Сучасні проблеми розвитку біологічної науки та методика її викладання у закладах вищої освіти. Вінниця. «Твори» під ред. проф.В.Г. Кур'яти. – 2018. - С. 101 – 110.

Левчук Н.В.,

канд. пед. наук, доцент кафедри біології

САМОСТІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ У ЗМІСТІ ЕКОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛЯ ПРИРОДНИЧИХ ДИСЦИПЛІН

Важливим напрямком розв'язання складних екологічних проблем є екологічна освіта і виховання підростаючого покоління. У цих же умовах особливого значення набуває і рівень освіченості та професіоналізму фахівців, що мають працювати в галузі екологічної освіти.

Серед основних тенденцій змін у вищих закладах освіти є питання зменшення кількості аудиторних годин і збільшення навчального часу, передбаченого на виконання завдань самостійної роботи. Саме тому особливій актуальності у підготовці майбутніх вчителів, набуває проблема організації їх самостійної пізнавальної діяльності.

Створення системи самостійної роботи майбутніх вчителів природничих дисциплін до екологічної освіти школярів є неможливим у межах одного або декількох предметів. Увесь навчально-виховний процес підготовки вчителів-природничиків вимагає екологізації, узгодженості на засадах інтеграції, міждисциплінарності, наступності та системної інноваційної педагогічної діяльності.

Останнім часом, коли об'єм наукової інформації росте, а кількість аудиторних годин зменшується - виникає проблема раціональної організації навчального процесу з елементами самоосвіти. Самостійна пізнавальна діяльність вимагає формування і розвитку відповідних умінь самоосвіти у студентів:

- умінь планувати свою навчальну діяльність;
- умінь здійснювати пошук і вибір джерел інформації за певними завданнями і визначеною проблемою;
- умінь творчо використовувати отримані знання;
- умінь самостійно аналізувати результати своєї навчальної діяльності.
- організаційно-технічні умови, що включають підготовку програми самостійної роботи з кожної дисципліни, методичні рекомендації з їх виконання, навчально-методичні посібники, у тому числі електронний комплекс для організації самостійної роботи, контрольне тестування